

Vi skriver i Upplands-Bro 64 Hugo Håstedt

Något om svensk-amerikanare

En dag sommaren 1916 kom det storfrämmande till våra grannar, mina morföräldrar, som arrenderade **Håbo-Tibble prästgård**. Det var en kusin till **mormor Lotten**, Gustav Andersson, byggmästare i Chicago, som tagit sig över Atlanten mitt under brinnande krig. Vi barn, jag var bara 5½ år då, fick order om att kalla honom "Farbror Robert". Han var i 50-årsåldern, hade fina kläder och bar ett par ovanliga glasögon, som kallades "pincené" (vi tyckte i alla fall att det lät så). Men det märkligaste var, att han hade ett par tänder av guld! Strax innan han kom hade jag med hjälp av någon vuxen lyckats läsa texten på en väggbonad, som hängde i mormors finrum. Den lød "Morgonstund har guld i mund". Jag tyckte, att vi borde kalla den nye farbrodern "Morgonstund" men det vågade jag inte säga till någon. Han stannade i omkring en veckas tid och hann väl språka litet även med prästgårdens grannar, ty en av dem sa efteråt ungefär så här: "Visst var det en fin karl, den där Robert, men tänk vad han ljög för oss. Han påstod bl.a. att alla människor i Chicago hade så bråttom, att de aldrig satte sig på en dikesren för att prata med grannen mittemot. Man stannade inte ens för att skaka hand, när man möttes. Det räckte bara med att knuffa till hatten och ropa "hallo" och sedan hasta vidare. Målet för alla var "affekt och proportion" eller något liknande, sa han och trodde att det skulle gå i oss."

Jag för min del visste knappt vad jag skulle tro om honom. Till min lillmester Märta, som var två år äldre än jag, gav han en silverslant, som han kallade "daler". Jag fick ingen, därför att jag tillhörde en "annan gen" hade han sagt till henne. Vad detta betydde fattade jag kanske senare men inte just då, varför "svenskamerikanare" för mig under några år framåt var liktydigt med "en orättvis en".

Några veckor efter Roberts avresa kom ett brev från honom, vari han dels tackade för senast, dels försäkrade, att han under nästa Sverigebesök skulle ha sin son med sig. Visst är det roligt att få Amerikabrev, sa mormor Lotten, med det där, som stod på slutet om vanvården av **Håbo-Tibble kyrkogård** var inte muntert precis, även om det till stor del var sant.

Den Sverigeresa, som far och son skulle göra tillsammans blev aldrig av. Robert dog, och det var först i mitten av 30-talet, som sonen fick möjlighet att göra den planerade färden. Hans kunskaper om namn på eventuella släktingar eller orter var ringa, men han talade god svenska och litade på detta. Till yrket var han predikant och tog kontakt med en kollega i Stockholm, dit han i första hand reste via Göteborg. Han hade litet oklart för sig att han skulle till Bro, och därför tog han tåget dit en förmiddag. Det första han såg, när han steg av tåget var en taxi, som just vänt för att köra ut från stationsplanen. Han stoppade den och frågade om den var ledig. Det var den, och föraren undrade vart han ville komma till. Till dennes förvåning svarade främlingen, att det visste han inte men visade upp ett gammalt foto föreställande en gravsten på **Håbo-Tibble kyrkogård**. Föraren – taxiägaren synade fotot och talade sedan om för den överlycklige främlingen, att hans hustru ägde samma kort och bjöd därmed den andre att följa med hem till **Högantorp i Håbo-Tibble kyrkby**.

Taxiägaren hette **Åke och var gift med min lillmester Märta**, som alltså var syssling till den resande främlingen. Han fick också träffa andra släktingar, kanske t.o.m. någon kusin; i så fall något barn till **"Murarkalle" (Karl Andersson en gång bosatt vid Skeppartorpet under Lövsta Gård)**. Denne Karl, bror till Robert, var f.ö. svåger till Emil Selander, Gröna gången i Bro, men det hör ju inte hit.

Någon prisade den underbara tur som Roberts son hade haft, när han steg av tåget i Bro, men detta ville han själv inte hålla med om. Det var inte alls fråga om någon lycklig slump sa han. Det var Gud och ingen annan, som sände Åke i hans väg, det var han bergfast övertygad om, trots att andra tvivlade. Hur det verkligen förhöll sig med den saken, om det var Gud eller Slumpen, som ingrep, ja det vågar jag inte yttra mig om.